

Český Rudolec (zámek)

Souřadnice: 49°4′ s. š., 15°19′36,7″ v. d. (mapa)

Český Rudolec (nazývaný též **Malá Hluboká** nebo **Moravská Hluboká**) je **zámek** stojící u silnice II/409 v jihovýchodní části vesnice **Český Rudolec** ve stejnojmenné obci, nedaleko **Dačic**, v oblasti **České Kanady**, hojně využívané zejména cykloturisty.

Obsah [skrýt]

1 Historie

1.1 Tvrz

1.2 Novogotický zámek

1.3 Chátrání zámku v druhé polovině 20. století a pokusy o obnovu

2 Architektura zámku

2.1 Severozápadní průčelí

2.2 Západní průčelí

2.3 Jižní průčelí

2.4 Východní průčelí

2.5 Severozápadní

3 Odkazy

3.1 Reference

3.2 Literatura

3.3 Externí odkazy

Zámek Český Rudolec

Zámek Český Rudolec

Základní informace

Země	 Česká republika
Vystavěn	1351
Zrekonstruován	19. století
Sloh	Novogotika
Stavební materiál	Zdivo
Původní majitel	Vilém z Miličína
Současný majitel	Malá Hluboká a.s.
Zeměpisné souřadnice	49°4′ s. š., 15°19′36,7″ v. d.

Historie [editovat | editovat zdroj]

Tvrz [editovat | editovat zdroj]

Původní stavba měla charakter **gotické vodní tvrzev** rovinaté krajiny. Stála v podmáčeném prostředí na dubových pilotech.^[1] Nepřístupná oblast byla kolonizována v souvislosti s hledáním míst pro těžbu stříbra a dalších drahých kovů.^[1] O jeho dolování svědčí i názvy některých částí v okolí - např. Silberberg.^[1]

První přímá zpráva o **tvrzi** je z roku **1353** (Rudolec byl zmiňován již v roce **1343** v souvislosti s místním farním **kostelem**); tehdy náležela **vладыkům** z Rudolce a ležela při obchodní cestě **Praha–Viedeň**. V roce **1406** ji předal **markrabě Jošt** Vilémovi z Miličína a přitom zbavil zboží **lenního** závazku. V roce **1446** přepustil Beneš z Miličína Rudolec spolu s Liděřovicemi, Markvarcem, Radíkovem, Klenovou (zaniklá), Kadolcem, Leštnicí (zaniklá), Lipnicí a Němčicemi Janu Crhovi z Dolan. Jako další majitelé Rudolce se uvádějí Václav z Maříže (**1464**) a Jan z Osečan, který ji vyženil roku **1499**. Po jeho **smrti** přešla tvrz v rámci příbuzenských svazků v polovině **16. století** na Hodické z Hodic. Jan Hodický z Hodic v kostele vybudoval náhrobek a je zde také pohřben s celou rodinou. V roce **1630** prodala Kateřina z Hodic Rudolec s tvrzí a některými dalšími statky **moravskému císařskému hejtmanu** Ferrantu Coquiovi. Majitelé se pak střídali v rychlém sledu.

Kolem **17. století** hraběnka Tokelliová přestavěla tvrz na **resenanční zámek**, v téže době vznikly v okolí park i se skleníky, které byly na místě původního mlýnu, dále také pivovar a lihovar.^{[1][2]} Ve výše zmiňované oranžerii byl později vypěstovaný první ananas na našem kontinentě. Ještě na konci 17. století – za **Trautsonů** – byl zámek přestavěn **barokně**. V dokumentech z počátku 18. století se o píše o „*panském zámku s věží a hodinami, k němuž přiléhá zahrada anglického stylu se skleníkem*“.^[2] 1741 umírá majitelka Marie Terezie Trautsohnová, je proveden první známý inventář majetku a popis zámku: „*Pokoj pro hosty s nizozemskými čalouny, další pokoj, jídelna - dříve ložnice - červené damaškové čalouny, pokoj kněžny s krbem, kabinet, chodba, další 3 pokoje, pokoj paní, komora, důstojnický pokoj, lékarna, kuchyně, přípravná.*“

Novogotický zámek [editovat | editovat zdroj]

Objekt byl po požáru v roce **1860**^[2] přestavěn v letech **1860–1861**^[3] ve stylu romantické **tudorovské** anglické **novogotiky**. Majitelem velkostatku byl tehdy rytíř **Michael Angelo von Picchioni**, který sám vypracoval plán přestavby. (Jaroslav Dvořák v textu o historii obce a po něm MF Dnes autorství přestavby mylně přisoudili až ^{[1][2]} rytířovi Ludvíkovi von Picchioni, představiteli pozdější generace rodu.)

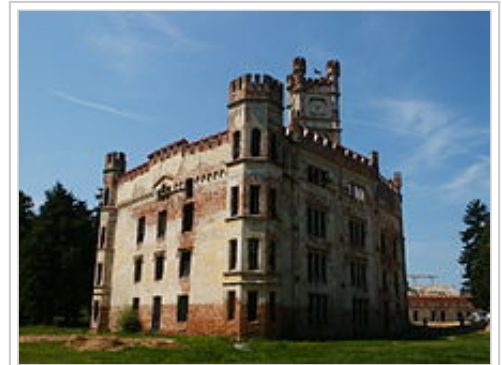
Se zámkem sousedí statek (č.p. 2) s obytnou budovou, stájemi, sklady a dalšími hospodářskými objekty. Těmto souvisejícím hospodářským budovám nepřiznává prodávající realitní kancelář valnou uměleckou-historickou hodnotu, jejich stav také vyžaduje rekonstrukci.^[3] Zámecký park je registrovaný jako **významný krajinný prvek**.^[3]

Chátrání zámku v druhé polovině 20. století a pokusy o obnovu [editovat | editovat zdroj]

Koncem **2. světové války** byl zámek několikrát vykraden.^{[1][2]} V roce **1948** byl znárodněn ^{[1][2]} a od té doby i přes občasné pokusy o údržbu převážně chátrá. Od 50. do 70. let sloužil zámek dočasně k bydlení zaměstnanců Státního statku Český Rudolec, než pro ně Státní statek postavil nové byty.^{[1][2]}

V roce **1963** byl zámek zapsán do seznamu státních kulturních památek.^[2] V 70. letech **Okresní národní výbor** v Dačicích nechal za asi 300 000 Kčs opravit střechu, byla pokryta měděným plechem.^[2] Turistický průvodce z roku **1987** již zámek popisoval jako neudržovaný a poškozený.^[2] V roce **1987** ^[2] či **1989** ^[1] byl zámek **Okresním národním výborem v Jindřichově Hradci** bezúplatně převeden na **JZD Chyně** (vlastníkem byl stále stát.^[4]) Pokus o rekonstrukci na rekreační objekt z důvodu nedostatku financí nebyl dokončen, naopak se během něj ztratila i měděná krytina ze 70. let.^[2] Od začátku 90. let až do roku **1998** vedl stát s JZD Chyně soudní spor, jehož výsledkem byl verdikt, že zámek patří státu.^[1]

V roce **2001** jej za 2,5 milionu Kč koupila obec.^[2] Obec prodala v roce **2004** ruinu za 4 milióny Kč společnosti Pragoprojekt a. s.^[2] Slíbenou rekonstrukci na turistický objekt s hotelem, masážním

Současný stav zámku

Letecký pohled

salonem, restaurací a hipoterapeutickou konírnou však nový vlastník neuskutečnil a zajistil jen drobné opravy.^[2] Pro přestavbu bylo vydáno v lednu 2008 stavební povolení.^{[2][3]} V rámci počátku rekonstrukce byly obnoveny stropy a oklepána omítka.^[3] Objekt připadl od 1. listopadu 2007 do vlastnictví společnosti NMS a. s., odštěpené od Pragoprojektu.^[2] V listopadu 2007 jej vlastník prostřednictvím realitní kanceláře nabízel (včetně pozemků v celkové výměře 43 076 m²) k prodeji za 10,5 miliónu Kč (dle aktualizované nabídky za 11,26 milionu včetně projektu).^{[2][3]}

MF Dnes v září 2008 zveřejnila nepravdivou informaci, že zámek údajně koupili Rusové a že jen čekají na to, až zámek spadne.^[2] Městský úřad v Dačicích se údajně vyjádřil, že památka není v havarijním stavu a že správní řízení zahájí až tehdy, pokud by vlastník v nejbližších měsících nezačal zámek zajišťovat.^[2]

V roce 2008 byly vstupy zazděné a zamřížované, omítka opadaná, stěny rozpraskané a prorůstající náletovými dřevinami, okna vytlučená.^[2] Nemá střechu ani okna, v některých místnostech jsou propadlé stropy.^[5] Interiéry jsou v roce 2007 zcela zničeny.^[3] V roce 2010 se v zámku začaly provádět drobné opravy (byla obnovena krytina ozdobného cimbuří, jsou provizorně zabeďněny okenní otvory). Objekt byl rovněž zpřístupněn veřejnosti (sezona 2011: od 1.7. do 31.8.; 9:00 - 11:00, 13:00 - 16:00). V současnosti (2012) dochází k opravě budovy správce a zájezdního hostince.

Oprava věže zámku

V roce 2014 byla zahájena oprava věže zámku, která dosud není ukončena.

Architektura zámku [editovat | editovat zdroj]

Zámek Český Rudolec tvoří pětiboká třípatrová budova s nepravidelným **nádvořím**. Dominantou zámku je hranolová **věž**, která se tyčí ze středu hmoty budovy. Z těla budovy vystupuje monumentální vstup s **vestibulem**. Sídlo prošlo mnohými úpravami a v současné době si uchovalo podobu **neogotické** stavby, na které bylo přestavěno po požáru v roce 1860^[6].

Severozápadní průčelí [editovat | editovat zdroj]

Severozápadní **fasáda** má dvě části. Většinu tvoří obdélný **rizalit**, který nese sdružená okna v přízemí a prvním patře. Druhému patru vévodí trojitě sdružené okno, jehož střední část převyšuje obě boční. Rizalit je zakončen **pseudogotickou římsou** a dvěma miniaturními věžičkami. Celý rizalit je orámován náznakem **opěrného systému**, který má na posledním článku **reliéf** kříže.

Druhá část **průčelí** je lehce zkosená a velice úzká, v každém patře má jedno okno dělené horizontálně na půl a vertikálně na třetiny. S každým dalším **podlažím** se okna zmenšují. Průčelí je ukončeno rovnou římsou s **cimbuřím**.

Křídlo, kde se nachází hlavní vstup do zámku, stojí na **půdorysu** písmene Y. Křídlo tvoří dvoupatrová hranolovitá věž s užší částí křídla pojící jí s hlavní hmotou zámku a dvě přízemní křídla s velkými vstupními vraty na jejich koncích. Věž má na všech stranách v každém patře po jednom okně, která jsou horizontálně dělena na poloviny a vertikálně na třetiny. V přízemí vstupní věže je široké **francouzské okno**, původně děleno do čtvercové sítě s dalším dělením pomocí **pseudogotických ornamentů**, nad oknem je neogotický **portál**. Věž je na každé hraně zakončena

miniaturní věžičkou a obepnuta cimbuřím.

Západní průčelí [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Západní průčelí se skládá ze dvou částí, přičemž pravá menší část tvoří pouze čtvrtinu průčelí. Je zakončena dvěma malými věžičkami s cimbuřím, nad okny ve druhém patře je římsa ve tvaru písmene A. Pravá část průčelí je ohraničena náznakem opěrného systému. V každém patře nese jedno okno, v přízemí je sdružené s **ostěním**, v prvním patře je horizontálně rozděleno na poloviny, dříve i vertikálně na třetiny, v druhém patře stejně jako v prvním, ale v honí polovině okna se nachází pseudogotické ornamenty ve tvaru **lomeného oblouku**, okno má ostění.

Levá část průčelí nese v každém patře okna tři, všechna jsou nebo byla rozdělena horizontálně na poloviny a vertikálně na třetiny a opět mají v horní polovině neogotické ozdoby ve tvaru lomeného oblouku. Ve třetím patře jsou tři malá sdružená okna. Pravá část zakončena cimbuřím.

Jižní průčelí [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Jižní průčelí je velmi členité, má pět částí. Ta první je hraničena dvěma římsami s náznakem opěrného systému a s věžičkou nahoře, v přízemí je malé zabeďněné čtvercové okno, nad ním trojboký **arkýř** zabírající první i druhé patro, zakončen cimbuřím. Na každé straně nese jedno obdélné okno, patra na arkýři rozděluje římsa, která je i pod cimbuřím. Nad arkýřem je římsa vykrojena do tvaru písmene A, zakončeno cimbuřím.

Další část má v přízemí dveře zakončené špicí a vedle okno taktéž zakončené špicí. Obě para nesou po dvou obdélných oknech s ostěním. Ve třetím patře jsou dvě sdružená okna. Zakončeno cimbuřím. I tato část je ohraničena římsami s náznakem opěrného systému a s věžičkou nahoře.

Třetí část je rizalit v přízemí s dveřmi s ostěním, v obou patrech po jednom okně s ostěním horizontálně rozděleným na poloviny a vertikálně na třetiny, přičemž v horní polovině s neogotickými ozdobami, římsa je vykrojena do pěti obloučků. Rizalit je ohraničen stejně jako dvě předchozí části.

Předposlední část má v přízemí okno zakončené špicí ve tvaru písmene A, v prvním patře je arkýř s cimbuřím a velkým oknem rozděleným na poloviny. Ve druhém patře je obdélné okno s ostěním a ve třetím patře je malé sdružené okno. Zakončeno cimbuřím.

Poslední částí je čtyř podlažní pětiboký arkýř s třemi okny v každém patře. Je zakončen cimbuřím.

Východní průčelí [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Východní průčelí není členité. V přízemí má dvě obdélníková okna s ostěním, mezi nimiž jsou úzké dveře, v obou patrech nese po třech obdélníkových oknech s ostěním, ve třetím patře jsou tři malá sdružená okna, přičemž prostřední převyšuje obě krajní. Nad tímto oknem má římsa tvar písmene A, na obě strany pak pokračuje ve tvaru malých obloučků. Zakončeno cimbuřím, nad prostředním oknem je větší a vyšší. Po stranách jsou arkýře ve tvaru věží.

Severozápadní [[editovat](#) | [editovat zdroj](#)]

Severozápadní průčelí má čtyři části. První částí zleva je pětiboký arkýř s pěti, nahoře oblými okny v každém patře včetně třetího, zakončen cimbuřím. Vedle asi metr široký pruh s velice úzkým okénkem ve třetím patře, zakončen cimbuřím.

Další část začíná vystouplou římsou s věžičkou nahoře. V přízemí, prvním a druhém patře je trojitě sdružené okno s ostěním, v horní polovině s neogotickými ozdobami ve tvaru lomeného oblouku. Zakončena opět cimbuřím, které se však mírně liší od cimbuří před věžičkou.

Třetí část je zrcadlová k části předchozí, odděluje je římsa.

Poslední část nemá jako jediná v tomto průčelí okna ve třetím patře a je nepatrně nižší než předchozí dvě části, tedy stejně vysoká jako metrový pruh vedle arkýře. V přízemí jsou dva zabeďněné vchody s ostěním, jsou stejně široké, jako obdélná okna v obou patrech. Ty mají také ostění, jsou horizontálně rozděleny na poloviny a vertikálně na třetiny. V horní polovině jsou pseudogotické ozdoby ve tvaru lomeného oblouku. I tato část je zakončena cimbuřím, ale římsa pod ním přesahuje i do třetího patra, takže tam nejsou žádná okna.

Odkazy [editovat | editovat zdroj]

Reference [editovat | editovat zdroj]

- ↑ **a b c d e f g h i j** Jaroslav Dvořák: *Historie Český Rudolec* , na webu obce
- ↑ **a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u** Jan Doubravnický, Libuše Tomanová: *Kdy spadne „malá Hluboká“?* , idnes.cz, 5. 9. 2008
- ↑ **a b c d e f g** *Zámek Český Rudolec* , nabídka přímého prodeje, realitní kancelář JE spol. s. r. o., vloženo 22. 11. 2007, aktualizováno 2. 9. 2008
- ↑ Jaroslav Dvořák: *Majitelé českorudoleckého zámku* , 2. 8. 2007, přehled na stránkách obce
- ↑ Český Rudolec – zámek (Böhmisch Rudoletz – Schloss) , web Zaniklé obce, Antonín Žampach, 17. 4. 2006
- ↑ CEKOTA, Dr. Vojtěch. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Jižní Morava*. první. vyd. Praha : Svoboda, 1981. ISBN 25 - 102 - 81.

Literatura [editovat | editovat zdroj]

- KOL.:. *Česká Kanada, Slavonice a Slavonicko*. Praha : NZB, 2014. 223 s. ISBN 978-80-904272-9-7.
- Stehlík, M.: *Český Rudolec v bouřlivém půlstoletí 1918–1960*. Dačice 2007, 66 s.
- CEKOTA, Dr. Vojtěch, Doc. dr. Jaroslav DŘÍMAL a Doc. dr. Lubomír HAVLÍK, CSC. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Jižní Morava*. Praha: Svoboda, 1981. ISBN 25 - 102 - 81.

Externí odkazy [editovat | editovat zdroj]

- Obrázky, zvuky či videa k tématu **Zámek Český Rudolec** ve Wikimedia Commons
- http://www.zamek-ceskyrudolec.cz** , web fotogalerie i historie nejen zámku, ale i okolí
- http://www.ceskyrudolec.cz
- Český Rudolec – zámek (Böhmisch Rudoletz – Schloss) , web Zaniklé obce, Antonín Žampach, 17. 4. 2006
- Český Rudolec a okolí , na webu obce
- Jaroslav Dvořák: *Historie Český Rudolec* , na webu obce
- Jaroslav Dvořák: *Majitelé českorudoleckého zámku* , 2. 8. 2007, přehled na stránkách obce
- Zámek Český Rudolec* , kresby zámku před přestavbou a po přestavbě ve fotogalerii na stránkách obce
- Zámek Český Rudolec* , Neradova.com

Kategorie: Zámky v okrese Jindřichův Hradec | Zříceniny v Jihočeském kraji
| Kulturní památky v okrese Jindřichův Hradec | Český Rudolec | Novogotické zámky v Česku